

Bais Horaah

Shailos from the

To donate, please call 773.279.8400 or visit midwestbaishoraah.org.

כ"א אלול תשפ"ב
פרשת כי תבוא

Preparing for the Yomim Noraim - Selichos

This Motzai Shabbos, we will b'ezras Hashem begin davening Selichos. The Rema¹ tells us that there must be a minimum of 4 days of selichos before Rosh Hashanah. If not, such as this year (5782) we begin the Motzai Shabbos a week earlier. One reason mentioned by the Poskim² is that every person is compared to a karbon that is sacrificed on Rosh Hashanah, and a sacrifice needs at least 4 days of examination for any potential blemish. In addition, we always begin the days of selichos on a Motzai Shabbos. Leket Yosher (b. 1420)³ explains that the elevated simcha one experiences from Shabbos, together with the Torah one learns on Shabbos, makes it a most opportune time to start selichos.

PROPER TIME FOR SELICHOS

Shulchan Aruch⁴ states that one rises at the end of the night, before the day begins, to recite selichos. This is a most auspicious time to arouse Hashem's rachamim for us⁵. However, the Aruch HaShulchan⁶ points out that already in his times, most people do not recite selichos so early. It seems that they fulfill this idea of "rising" for selichos by getting up earlier than they normally do⁷.

The idea of rising early is to recite the selichos in a time of mercy ("eis ratzon"). In other places we find that halachic midnight, or chatzos, is also a time for rachamim⁸. While the Acharonim in Hilchos Rosh Hashanah do not mention the possibility of reciting selichos at midnight, Rav Moshe Feinstein zt"l⁹ writes that there is a long standing minhag of some to do so at this time. This is implied in the other Poskim¹⁰ as well. One who has difficulty getting up early for selichos may say them at chatzos instead¹¹. On the first day of selichos, most places recite them at chatzos rather than near the morning, to connect to the zechusim of Shabbos.

SELICHOS BEFORE CHATZOS

The Magen Avraham¹² writes in the name of the Arizal that one should be careful not to say selichos, especially the 13 middos of rachamim, before chatzos.

Acharonim¹³ explain that the first half of the nighttime is a time of judgement, not mercy, and it is spiritually harmful to say the 13 middos during the first half of the night. This is cited by the Mishnah Berurah, Mateh Ephraim, Birkei Yosef, Kaf HaChaim and others without dissent¹⁴. Some Poskim add that if one finds himself in a place where it is being said before chatzos, he should not say it along with them¹⁵.

[Rav Moshe Feinstein¹⁶ does allow for a minyan to convene for selichos before midnight, if otherwise no minyan for selichos will be held at all. He calls it a "hora'as shah", a ruling only for the desperate situation. A city that has other minyanim for selichos may not recite them before chatzos.]

In truth, there are minyanim for selichos that are held before midnight. This is based on the comments of some Acharonim regarding Tikkun Chatzos, the tefillos recited at midnight for the loss of the Beis HaMikdash. Chatzos is calculated as 12 full hours from the midday point of the day. For example, if chatzos at midday is 12:45pm, midnight will be at 12:45am¹⁷. However, the Gemara¹⁸ tells us that nighttime is divided into 3 "ashmoros", or sections, and at the beginning of each new "ashmorah", Hashem recalls the churban. Therefore, Shulchan Aruch HaRav¹⁹ writes that if one can't stay up until midnight, the tikkun may be recited after the first third of the night is over, which is 2 halachic hours before chatzos. Although this leniency would seem to be unique to tikkun chatzos²⁰, the sefer Mishmeres Shalom²¹ states that the same idea applies to selichos as well. He adds that this was the minhag of Ridzhin Chassidus and other Chassidim.

If one is a member of those chasidus, they certainly follow the minhagim of that chassidus. However, one should be sure not to say them before 2 halachic hours before chatzos. (In Chicago chatzos during the days of selichos range from 12:40am to 12:45am). One who is not part of these kehillos should follow the majority of Poskim who warn against davening selichos before chatzos.

SELICHOS WITHOUT A MINYAN

The 13 middos of rachamim can be said only in a minyan. As such, one who is unable to daven with a minyan, may not recite them when davening alone²². One should also omit any references to them in the selichos²³. The paragraph of "Keil Melech Yosheiv" is skipped as well, for it is only an introduction to the 13 middos²⁴. However, the rest of the selichos may be said without a minyan²⁵.

The Poskim discuss if one may fulfill mitzvos such as megillah and Havdalah by listening over the telephone or Zoom²⁶. While answering amen to berachos or kaddish heard via these mediums are allowed, performing mitzvos that require a tzibbur are not²⁷. Therefore, Dayan Fuerst shlita rules that one saying selichos at home while connecting to a minyan via zoom, is not considered part of the tzibbur, and may not recite the 13 middos along with them.

If one is davening alone and wants to say the 13 middos, he must read it as a pasuk, rather than a tefillah. While the Poskim state that it should be said with the appropriate "trop" and niggun²⁸, Rav Moshe zt"l writes that it is sufficient to use any tone used while learning. He adds that since it is a direct quote from a pasuk, one should be sure to finish the pasuk in its entirety²⁹.

One reciting selichos alone should not say any of the tefillos composed in Aramaic, as these tefillos are only effective when recited them in a tzibbur³⁰. One who is davening with a minyan but is running behind the tzibbur, may say those tefillos as well, for it is considered being recited with a tzibbur³¹.

If the selichos began with a minyan and people left in the middle, the kaddish of "tiskabel" may be recited at the end of selichos³². However, Rav Chaim Kanievsky zt"l rules that the 13 middos may not be recited unless there is a minyan present³³.

FALLING BEHIND THE TZIBBUR

The Poskim decry against those who recite selichos at a breakneck speed³⁴. Even in a disciplined minyan, it is common for people to fall behind the minyan in which they are davening. If the tzibbur reaches the 13 middos and he is still in the middle of the selichah, he should stop and recite the 13 middos with the tzibbur³⁵.

After one skips to join the tzibbur in reciting the 13 middos, some Poskim suggest returning to the point that he left off and continuing from there³⁶. However, common practice is to continue along with the tzibbur in saying the next selichah³⁷.

If the minyan is already up to tachanun, one should skip to recite it together with the tzibbur.³⁸

OTHER HALACHOS OF RECITING SELICHOS:

Selichos and Kavasikin: Selichos is meant to be said early in the morning before davening. If by saying selichos the tzibbur will miss davening kevasikin, then one who is careful to daven kevasikin should daven first and then say the selichos. Shulchan Aruch deems davening kevasikin is the best way to perform the mitzvah of Krias Shema and Tefillah³⁹, so it trumps davening selichos at

the most opportune time⁴⁰.

Birchas HaTorah: Rema rules that one does not have to recite Birchas Hatorah before pesukim of Torah that are being said as a tefillah, such as selichos⁴¹. Even so, the Mishnah Berurah says that in practice we do in fact make sure to say birchas hatorah before selichos⁴².

Al Netilas Yadayim: There is a dispute if one should say the beracha on washing one's hands in the morning before selichos or before davening. Therefore, Mishnah Berurah advises that one should not recite the beracha beforehand, and after selichos, before davening, use the washroom to trigger the need to wash again, and then recite the beracha⁴³. One who did recite the beracha before selichos should not make a second beracha before davening⁴⁴.

- 1 ס' תקפ"א ס' א. (סתם ציון היא לס' תקפ"א)
- 2 ע' משנ"ב ס' ס' וטעם שני
- 3 הלכות ימי סליחות אות ד
- 4 ס' א.
- 5 משנ"ב ס' ס' א, וכן מבואר בר"מ פ"ג הל' תשובה "קולם בלילה"
- 6 ס' ד
- 7 ע' הלכות חג בחג עמ' יב איך מקיימים קומה באשרות בשיבות
- 8 גמ' יבמות דף עב רש"י ד"ה עת רצון, מג"א או"ח ס' א ס' ד לגבי תיקון חצות
- 9 אג"מ או"ח ח"ב ס' קה
- 10 מזה שהפוסקים מזהירים מלומר סליחות קודם חצות (ע' להלן), משמע שמחצות ואילך אין שום קפידא
- 11 בענין אם יוכל להתחיל אשיר ולך ה' קודם חצות, ע' בהלכות שלמה פ"א דב"ה ד, ואשרי איש פרק יג
- 12 ס' תקס"ה ס' קה
- 13 ברכי יוסף בשם ספר הכוונות דהוי קצוץ נטעות ר"ל וכן הובא דבריו בכף החיים שם
- 14 משנ"ב ס' תקס"ה ס' יב, מט"א ס' ע, ברכ"י ס' תקס"ה ס' ב, וכאן ס' א, כה"ח כאן ס' קה, הלכות שלמה
- 15 ס' א ע' ב
- 16 שער"ת ס' ס' א בשם ברכ"י שם, וכן מטא אפרים שם
- 17 אג"מ שם
- 18 חזון עובדיה ימים נוראים פ"א שמביא ברכ"י ס' א ס' קה ה' בשם הרמ"ק, גר"ז שם ס' ת, משנ"ב שם ס' ט, מור וקציעה שם
- 19 גמ' ברכות דף ג
- 20 סידור הגר"ז תיקון חצות
- 21 טור ס' א שזהו הזמן שהקב"ה צועק על החורבן, וע' גר"ז מה"ק ס' א ס' ח
- 22 ס' מא ס' ד, הובא בנטי גביאל פ"ח הערה ד, ופסקי תשובות ס' תקפ"א. וע' אג"מ שם שאם נמצא בשעת הדחק כמו שביארנו, יש מעלה להתפלל סליחות דוקא בזמן זו
- 23 ש"ע ס' תקס"ה ס' ה. ע' גר"א שם שגמ' ר"ה דף יז ע"ב כותב שהקב"ה נתתך "כש"ץ", ע"כ היה רק בציבור.
- 24 ס' ט' ס' תקס"ה ס' ה, משנ"ב ס' ד
- 25 ב"ח משמע שכל זמן שלא אמר "ועבור" א"ש, אבל ט"ז ס' כותב שאין להזכיר שום החרה, שאל-מלך יושב כל דבריו היא הבטחת ענייני ה' מידות ואין לאומרו.
- 26 ע' שער הציון ס' תקס"ה ס' יב בשם אחרונים, ודלא כט"ז שם. וע' ער"ה שם ס' ז
- 27 הגר"מ (מכתב שלמה ס' ט) אחר ביורם בפעולת חשמל מכרעו שא"א לקיים מצות ע"י זה, וכ"כ הגר"ש"א (אבני יספה ח"א ס' י' מה אות ה) ותשובות והנהגות (ח"א ס' קנה). הגר"מ פ"ז צ"ל בכמה תשובות באג"מ (או"ח ח"ב ס' קה, ח"ד ס' א צא אות ד, וס' קה) היה מסתפק בזה ונטה להקל שיש לקיים מצות הבדלה ע"י שמייה בטלפון. אבל מבואר בכתבי תלמידים (מסורת משה ח"א או"ח קלח ורובבות אפרים ח"ד ס' י' מד אות י) שלמעשה מורה להם שאין להקל בזה
- 28 הגר"מ פ"ז כותב שהיו ספק אבל אמן יש לענות מספק (אג"מ או"ח ח"ד ס' צא-ד, יד משה עמ' ובשמן). וכ"כ יחזקאל דעת ח"ב ס' י. אבל הגר"מ (הלכות שלמה תפלה פרק כב ס' טו) ובאר משה ח"ג ס' י' קסו מחלקים אם יהיו באותו מקום של האמירה אלא שמעורק ע"י הרמ"ק, או שנמצא במקום אחר. ע' ע"ה ביה"ל ס' רטו שבאופן זו מותר לענות אמן אבל אינו מחויב ע"י ואכ"מ.
- 29 ש"ע ס' תקס"ה ס' שם, משנ"ב ס' ס' יב-יג
- 30 אג"מ י"ד ח"ג ס' כא
- 31 משנ"ב שם, מט"א ס' כא
- 32 אש"י ישראל פרק טו הערה קנז, ופרק מה הערה נה בשם הגר"ח ק שליט"א
- 33 מטא אפרים ס' יז, ע"פ כללים בש"ע ס' נה
- 34 אש"י ישראל שם
- 35 ע' שער"ת ס' א בשם ברכ"י ס' קה, כה"ח ס' קה, מט"א ס' ע' לג ועוד
- 36 הגר"ש"א הובא באשרי אש"י או"ח ח"ג פרק יג אות יז
- 37 וכן נהג הגר"ש"א ז"ל בעצמו, הובא באשרי אש"י שם
- 38 כ"ש מכמה פוסקים
- 39 ש"ע ס' י' מו ס' ט' מביא ב' דיעות אם חייב לברך ברה"ת לפני פסוקים שואמרים בדרך תחנונים ומסיים שנוכח לחשוף להחמיר, אבל הרמ"א כותב שהמנהג להקל, מביא ראיה מהמנהג שבכל יום אמרים פסוקים קודם ברה"ת.
- 40 משנ"ב שם ס' ס' כ' שהיו לא נהגו לקרות פסוקים לפני ברה"ת, ממילא יש להחמיר לבני סליחות נ"כ.
- 41 משנ"ב ס' ד ס' ד, ס' י' וס' יא
- 42 כיון שמשנ"ב ס' י' וס' נטה לברך קודם סליחות כיון שיש הפסק רב, ועוד דהוי ספק בברכות אין לברך עוד פעם

**HAVE A
SHAILA?**

Contact the
Midwest Bais
Horaah

CALL 773.539.4141

EMAIL shailos@midwestbaishoraah.org

שליט"א Harav Shmuel Fuerst is under the auspices of The Midwest Bais Horaah

Another
project of
Agudath
Israel of
Illinois